

THỰC HÀNH LẬP Ý VÀ VIẾT ĐOẠN VĂN THEO CÁC YÊU CẦU KHÁC NHAU

KẾT QUẢ CẦN ĐẠT

Biết vận dụng kiến thức đã học về mục đích, yêu cầu của kiểu văn bản và phương thức biểu đạt vào việc thực hành lập ý, viết đoạn văn theo các yêu cầu khác nhau.

Mỗi kiểu văn bản và phương thức biểu đạt có mục đích, yêu cầu khác nhau. Muốn lập ý và viết bài văn cần chú ý đến những yêu cầu khác nhau đó. Đọc ba đề văn sau :

Đề 1. Con chim vàng anh bị nhốt trong lồng tự kể chuyện mình.

Đề 2. Miêu tả con chim vàng anh bị nhốt trong lồng.

Đề 3. Cảm nghĩ của anh (chị) khi nhìn con chim vàng anh bị nhốt trong lồng.

1. Lập ý cho ba đề trên

Để lập ý tốt, hãy suy nghĩ và trả lời các câu hỏi sau :

- Ba đề trên có điểm gì giống nhau ?
- Yêu cầu về kiểu văn bản ở mỗi đề có gì khác nhau ?
- Hệ thống ý cho mỗi bài giống và khác nhau ở chỗ nào ?

2. Một số gợi ý cho các đề trên

Đề 1. Ngôi kể là ngôi thứ nhất, xưng *tôi* (chim vàng anh được nhân hoá). Ở đây, nhân vật *tôi* tự kể về chuyện của chính mình, đó là chuyện bị nhốt trong lồng. Từ trong hoàn cảnh đó, kể theo trình tự câu chuyện : Vì sao bị bắt ? Bị bắt như thế nào ? Sau khi bị nhốt vào lồng đã hành động ra sao, đã suy nghĩ những gì, nhớ những ai, nhớ cái gì và dự định sẽ làm gì trong những ngày tiếp theo, kết thúc sẽ như thế nào ?,...

Đề 2. Con chim bị nhốt là đối tượng miêu tả. Bài viết tập trung tả chim vàng anh bị nhốt từ hình dáng bên ngoài (lông, mắt, mỏ, chân,...), đến những biểu hiện cụ thể của nó trong lồng như thế nào (hung dữ, tung phá hay nằm im, buồn bã, rũ rượi hoặc nhảy nhót, hót vui,...).

Đề 3. Nội dung chính cần thể hiện ở đây là những suy nghĩ, tình cảm của người viết khi nhìn thấy con chim vàng anh bị nhốt trong lồng. Người viết đặt mình ở ngôi thứ nhất để phát biểu cảm xúc, suy nghĩ. Bài viết có thể tả về tình trạng của chim vàng anh trong lồng (hình dáng và những biểu hiện), nhưng chủ yếu là qua đó mà phát biểu suy nghĩ của người viết. Như thế, nếu chim vàng anh vui vẻ nhảy nhót, hót véo von thì suy nghĩ có thể khác ; nếu nó buồn bã, phá phách dữ dội tìm lối thoát thì suy nghĩ của người viết có thể khác,... Tóm lại, tùy vào tình cảnh của con chim vàng anh trong lồng mà phát biểu những cảm xúc, suy nghĩ của mình.

LUYỆN TẬP

1. Dựa vào các gợi ý ở mục 2, hãy lập dàn ý cho một trong ba đề văn.
2. Từ dàn ý đã xác định, chọn một ý ở phần *thân bài* để viết thành đoạn văn khoảng hai trăm chữ.
3. Viết *mở bài* hoặc *kết bài* cho một trong ba đề văn.